

المسلم والعبادة في الإسلام So Muslim a go So Simba sii ko Islam

(al Khutbah 35)
Ki: Alim Hassanor M. Alapa
al Murshid al Am
al Insan Islamic Assembly of the Philippines

فَيَاعِبَادَ اللهِ يَقُوْلُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ: قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْ تِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَ ايَ فَلاَ خَوْف عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَ نُونَ .

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastaīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahbihi wa manihtadā bihad'yihi ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn.

So langowan a podipodi ago so samporna a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, ago mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, ago so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salinggogopa' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allāh.

So simba (al Ibādah) na skaniyan i onayan a ika tlo ko manga onayan o kapakandato', gioto na ayon ko atoran iyan sii ko ayat a sasakawn a:

Inibgay a pasad o Allāh ko siran oto a miamaratiaya a pd rkano a go minggalbk siran sa manga pipiya a tankd a phakasambiin iyan siran ko lopa sa datar o kiapakasambi o siran oto a miaonaan iran a go tankd a pakipndato iyan kiran so agama iran a so inikasoat iyan kiran a go tankd a zambian iyan kiran ko oriyan o kaalk iran sa kasasarig, sa pzimbaan ako iran a go di ako iran iphanakoto sa mlk bo, na sa taw a khafir ko oriyan oto na siran oto na siran so manga taw lominiyo ko agama (fasiq). (Surah an Nūr 24:55)

Go pitharoo Allah (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

...go miaadan a kabnar rkami so katabangi ko miamaratiaya. (Surah ar Rūm 47)

So Osayan o Simba:

So simba ko maana niyan ko basa, na so kapangongonotan a rakhs o kapangalimbabaan sa bontal a kapmaslaa ko piangalimbabaanan, sa pd roo so katharo' a tariqun muabbad aya maana niyan na, lalan a madaya' amay ka miaadn a mapapantar sabap ko kadakl o kiadlga on, kiaokiti ron o manga palad a ski.

Sii ko maana niyan ko kitab, sa datar o kiaosaya on o Ibn Taymiyyah a inikalimo' o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) na skaniyan so: Ingaran a tomitimo' ko langowan a shayi' a khababayaan skaniyan on Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a go khasoat on a pd sa manga katharo' a go manga galbk a masoln a go mapayag.

So simba ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) na skaniyan so kapasadan a andang a so kinowa skaniya o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) sii ko mbawataan o manosiya a go piamola niyan ko waraan iran a kamamanosiya'i, pitharo' o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

Ba ko rkano da mibgay a pasad hay mbawataan o Adam a di niyo zimbaa so shaytan ka mataan a skaniyan rkano na ridoay a mapayag * sa simbaa ko niyo ka gianan so lalan a mathitho. (Surah Ya Sin 60-61)

Sa giankanan a kapasadan a miaadn ko pagltan o Allãh (سُنُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so kaadn iyan na skaniyan so iniropa o Qur'ān sa bontal a phakabngang gowani a tharo' on o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

Go gowani a kowaan o Kadnan ka phoon ko mbawataan o Adam phoon ko manga bkhokong iran so manga moriataw iran (sa piakanggagayan iyan siran) sa piakazaksi' iyan siran ko manga ginawa iran (na pitharo' iyan kiran a:) Ba di sakn so Kadnan iyo? Na pitharo iran a: Nkaino di, a ska dn so Kadnan ami, sa pizaksian ami (sa miaolawla oto) ka o ba niyo tharo'a ko alongan a Qiyāmah a mataan a skami makapantag san na kalilipatan ami (a di ami katawan. (Surah al A'rāf 172)

So simba na skaniyan i paganay a galbk o manosiya a go onayan sii sanka'i a lopa', pitharo' o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

Go da ko adna so jinn a go so manosiya a rowar sa an ako iran masimba. (Surah ad Dariyāt 56).

A go skaniyan i antap a so misabap on na siogo' o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) so manga Sogo' iyan a go initoron iyan so manga kitab iyan, go skaniyan i tawathawag a paganay a so miaadn a ipphananawag o oman i Nabī sii ko pagtaw niyan.

Pitharo' o Allah (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

Go sabnar a somiogo' kami sa oman i pagtaw sa Sogo' (sa pitharo' iyan a) simbaa niyo so Allāh a go pakawatani niyo so tāgūt (so kasimba sa salakaw ko Allāh)... (Surah an Nahl 36).

Go pitharo' o Allah (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

Sabnar a siogo ami so Nuh ko pagtaw niyan na pitharo' iyan a: Hay pagtaw akn simbaa niyo so Allāh... (Surah al A'rāf 59)

Go pitharo' iyan a:

Go sii ko Ad (na siogo ami kiran) so pagari ran a so Hūd na pitharo' iyan a: Hay pagtaw akn simbaa niyo so Allāh... (Surah al A'rāf 65)

Go pitharo' iyan a:

Go sii ko Thamūd (na siogo ami kiran so) pagari ran a Sālih, na pitharo' iyan a: Hay pagtaw akn simbaa niyo so Allāh... (Surah al A'rāf 73)

Go pitharo' o Allah (سُبْحَانَهُ وتَعَالَى) a:

Go sii sa Madyan (na siogo ami kiran) so pagari ran a Shu'ayb na pitharo' iyan a: Hay pagtaw akn simbaa niyo so Allāh... (Surah al A'raf 85)

Go sii ko Sūrah al Fātihah a skaniyan i miapili' a pmbatiayaan sii ko oman i rakaat o sambayang a giikhasokasowin o Muslim a:

Ska bo' i zimbaan ami a go ska bo' i phangniyan ami sa tabang. (Surah al Fātihah 5)

Sa datar anan a pphakarayag a mataan a so simba na pd ko lbi a manga ala' a kamataanan ko doniya a so di phakathitho so kaoyagoyag o manosiya sii ko lopa' amay ka di skaniyan kamataanan, a go di matonay sa tarotop, mlagid sii ko kaoyagoyag o pizakatawan antaa ka sii ko kaoyagoyag o sagorompong, odi' na sii ko kaoyagoyag o kamamanosiya'i langon, sii ko langowan o manga pankatan iyan a go so manga masa niyan.

So kaaadn o manosiya na adn a antap iyan a mattndo', a mapapayag sa galbk o taw a initindg iyan a go tionay niyan skaniyan, sa amay ka tomann iyan oto na sabnar a kiamataanan iyan so antap o kiaadn iyan, na sa taw a sankaan iyan oto na sabnar a bininasa niyan so antap o kaoyagoyag iyan, sa mimbaloy a da' a galbk iyan sa miapotol so kaoyagoyag iyan a kaaawasan sa bantak, a go maada on so maana niyan a pakaasal a so ron iyan khakowa so arga' iyan a paganay, sa sabnar a romidot sa miawa' ko waraan a so miniliyo niyan ko kiapakasong iyan ko kibabatog, sa sii

sakniyan phaninggaposan ko kadadas a mamantk a so pkhasogat iyan a langowan a kaadn a phrdot sa phagawa' ko sosonan o kaoyagoyag, a gioto i makaiikt on a go makasisiyap on a so khatankd iyan on so katatap.

Gianka'i a mala' a galbk (wadhīfah) a mattndo' a so magagakot iyan so jinn a go so manosiya sa mikakampt iyan ko waraan o kaaadn (kibabatog) na skaniyan so kasimbaa ko Allāh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى), odi' na skaniyan so kathaoripn sii ko Allāh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى). Sa khaadn roo a adn a tohan a go adn a oripn, Kadnan a pzimbaan, a go oripn a pzimba, sa makathitho so kaoyagoyag o oripn langon sa makapagonayan sanka'i a sabot a miaaloy.

So Kaporo' o Simba a go so Kathaoripn ko Allah (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى):

Pitharo' o al Fakhr ar Rāzī a inikalimo' o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a: Knal anka a mataan a so simba a go so kathaoripn sii ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) na tindg anan a lbi a maporo' a mala' i pankatan, sa itotoro' skaniyan a manga ayat ko Qur'ān:

Ayat a paganay: Pitharo' o Allah (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

Go simba anka so Kadnan ka sa taman sa maoma ka o kapatay (al Hijr 99).

Sabnar a siogo' o Allãh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so Mohammad (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم) sa katatapa niyan ko simba sa taman dn ko kaomaa on o kapatay, sa aya maana oto na di dn khapakay so kabinasaa ko simba sii sa shayi' a pd ko manga waqto (masa). Sa gianan na karina a mala' ko kaporo' o btad o simba.

Ayat a ika dowa: Pitharo' o Allah (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

Miasotisoti so piakapanglm iyan so oripn iyan sa kagagawii... (al Isrā 1). Opama bo' ka di so simba na thitho a maporo' i pankatan na di skaniyan i ropa o Allãh (وَتَعَالَى sa nggolalan sanka'i a ropaan sii ko pithamanan a maporo' a darpa' ko kiami'raj o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم).

Ayat a ika tlo: So katharo' o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a pphanotholn iyan so Nabī Īsā alayhi as Salam a: mataan a sakn na oripn o Allāh... (Maryam 30). A gianan i paganay a katharo' a miatharo' iyan.

Sa miaadn so Imām Alī bin Abī Tālib a miasoat so Allāh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) rkaniyan a gii niyan tharo'on ko gii niyan kapangangarapan ko Kadnan iyan a: Ampl rakn dn a bantogan a kabaloy akn rka a oripn, a go ampl rakn dn a pankatan a kabaloy nka rakn a Kadnan. Hay tohan ko mataan a miatoon akn ska a tohan sa datar o kiabaya'i ko ron, na baloy ako nka a oripn sa datar o kiabaya inka on".

So Simba na Kabnar o Allah (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) ko Manga Oripn Iyan:

Sabnar a miakaoma oto a bathk a go mapayag sii ko hadīth o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم) a phoon ko Muād bin jabal a: Adn a masa a somsgd ako ko Nabī ko kakhokoda ami sa himar, a da' a It akn a go so It iyan a rowar ko kaposan o bankil, na pitharo iyan a: Hay Muād, na tig akn, a katii ako hay Rasūlullāh a rk ka so kapagontong, na tig iyan a: lomialakaw kami sa maito a masa, na pitharo iyan a: hay Muād, na tig akn, a katii ako hay Rasūlullāh a rk ka so kapagontong, oriyan iyan na lomialakaw kami sa da mathay a masa, na pitharo iyan a: hay Muād, na tig akn, a katii ako hay Rasūlullāh a rk ka so kapagontong, na pitharo' iyan a: Ino katawan ka o antonaa i kabnar o Allāh (سُبُمَانَهُ وَتَعَالَى) sii ko manga oripn iyan? Na pitharo akn a: So Allāh a go so Sogo' iyan i Ibi a mata'o ron. Na pitharo' iyan a: Aya kabnar o Allāh ko manga oripn iyan na so kasimbaa iran on a go di ran ipanakoto skaniyan sa mlk bo'. Oriyan iyan na

lomialakaw kami sa da mathay a masa na pitharo' iyan a: Hay Muād, na tig akn, a katii ako hay Rasūlullāh a rk ka so kapagontong, na pitharo iyan a: Ino katawan ka o antonaa i kabnar o manga oripn sii ko Allãh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) amay ka nggolawlaan iran oto? Na tig akn a: So Allãh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so Sogo' iyan i lbi ron a mata'o. Na pitharo' iyan a: Mataan a aya kabnar o manga oripn sii ko Allãh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na so di niyan kiran kasikaa (pigayonan a pianothol o al Bukhārī).

So Kathaoripn ko Allah (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) sa Skaniyan bo na Pondiyong o Kamaradika' o Manosiya:

Adn a phangantap a taw sa so kathaoripn ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) na kakorang ko pankatan o manosiya a go kapakasimpiti ron oto, na gianan na panganta' a di bnar, ka so kathaoripn ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) na skaniyan ko lawas iyan na pondiyong o kamamaradika' o manosiya, na so pman so gii kathaoripn o manosiya ko salakaw ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) na skaniyan so kapakarondan a go so kapakadapanas.

"So manosiya na patoray ron a kaadnan sa kathaoripn, sa odi' oto maadn a sii bo' ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) sa skaniyan bo' na khaadn a sii ko salakaw ron. So kathaoripn ko salakaw ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) na phkhn iyan so kamamanosiya'i ko manga taw, a go so pankatan iran, a go so kamamaradika' iran, a go so manga kalbihan iran, oriyan iyan na khn iyan (a kathaoripn) so manga tamok iran, a go so manga kamapiyaan iran a barandiya' sii sa kaposan. Na so kathaoripn ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) sa skaniyan bo' na khabokaan iyan so manga taw a manga maradika' siran a khisasakawn a manga ala' i pankatan a manga poporo' i m'nang, a go khamaradika' iyan siran ko kathaoripn ko manga oripn, sa khabaloy siran a sii siran bo' pthaoripn ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى)" (Sayed Qutb).

"Go gianan na skaniyan so kapakamaradika' o manosiya sii ko kamamataani ron a mala'... go giya'i na skaniyan so toroan a phoon ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a so ipthoro' iyan ko manga taw ko lopa' sa nggolalan ko paratiaya a kapakaisaisaa ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a so ipmbgay skaniyan o (tawhīd). Go giya'i na skaniyan so limo' o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a so ipmbgay skaniyan o Allāh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) sii ko manga oripn iyan. A so mamimilik o khi manga rk ko paratiaya a kapakaisaisaa ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a ithoro' iran ko kamamanosiya'i, sa iphangonakona iran on sii rkaniyan sa datar o kinipangonakonaan on o miangaoona kiran kagaiga'i, sa tiarima' skaniyan o kamamanosiya'i.

Sabnar a pitharo' o Rib'ī bin Amir a sogo' o manga sondaro o Islam sii ko Rustum a olowan o ronda o Furs a skaniyan na phagizaan iyan a: Antonaa'i minioma niyo sii? – manga katharo' a maito' a iphropa niyan so waraan anka'i a paratiaya a go so waraan o kaokhaog a Islam a so miakambowat on, a go datar oto a iphropa niyan so waraan o sabot on o manga taw niyan, a go so kasasabota iran ko kamamataani ko sangan iran sankoto a galbk. Na pitharo' iyan a: So Allãh (سُبُحَانُهُ وَتَعَالَى) i somiogo' rkami, ka an ami miliyo so taw a kiabayaan iyan phoon ko kapzimbaa ko manga oripn sa mawit ami ko kasimbaa niyan ko Allãh (سُبُحَانُهُ وَتَعَالَى) sa skaniyan bo', go phoon ko kasimpit o doniya sa makasong ko blangan iyan, a go sii ko akhirat, go phoon ko kapphanalimbot o manga agama sa mawit ami ko kaontol o Islam (al Bidāyah wa an Nihāyah).

Sii sanka'i a manga katharo' a maito' na pphakabkn on so onayan anka'i a paratiaya a go pkhapayag on so waraan o kaokhaog a Islam a so ron makapopoon, a go aya niyan pasodan. Mataan a skaniyan so kiliyon ko taw a kiabayaan o Allãh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko kapzimba niyan sa manga oripn sa mawit ko kasimbaa niyan ko Allãh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a isaisa, a go so kapakandoda ko btad iran sii ko Allãh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii ko kaoyagoyag a go sii ko kapatay, sii ko doniya a go sii ko akhirat, a go mabothong so Allãh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى)

وتَعَالَى) ko kababaloy niyan a tohan a zimbaan a go makowa niyan so manga paratobowan o katotohani sa skaniyan bo'.

So khi manga rk ko paratiaya a tawhīd ko masa a kambalingan iran imanto sii rkaniyan, a go sii ko masa a kiporoon iran ko pandi' iyan, na khakowa iran so kaptharo'a iran ko kamamanosiya'i langon ko nganin a pitharo' o Rib'ī bin Amir. So manosiya — sii sanka'i a katampar — imanto na datar dn o miaadn ko gawii a kiatharo'a o Rib'ī bin Amir ko katharo' iyan.. a mataan a so kamamanosiya'i na mikakagm skaniyan ko kapzimbaa ko manga oripn. Na so tawhīd ko maana niyan a lankap na skaniyan so khiliyo niyan so taw a kiabayaan o Allāh (سَبُحَانَهُ وَتَعَالَى) ko kapzimba sa manga oripn sa khawit ko kasimbaa niyan ko Allāh (سَبُحَانَهُ وَتَعَالَى) sa skaniyan bo', Na misabap roo na phakamaradika' so manosiya, ogaid na gioto dn i kinimbawataan ko manosiya sa miakamaradika'.

So Sabot ko Simba sii ko Islam:

Pitharo' o Imām Ibn Taymiyyah a inikalimo' o Allāh (سُبْحَاتُهُ وَتَعَالَى) sii ko osayan ko maana o simba a skaniyan so ingaran a lomilimod ko langowan a nganin a khababayaan o Allāh (سُبْحَاتُهُ وَتَعَالَى) a go ikhasoat iyan a pd sa manga katharo' a go manga galbk a masoln a go mapayag. Sa so sambayang, so zakat, so powasa, so hajj, so kabbnar i katharo', so katonaya ko sarig, so kaphiapiyai ko mbala' a loks, so kapakikhoyapta' ko manga tonganay, so katoman sa pasad, so kasogo sa mapiya a go so kasapar sa marata', so jihād ko manga kafir a go so manga monāfiq, so kaphiapiya'i ko siringan, a go so kikapdiin ko wata'ailo, a go so manga miskin, a go so makakalang sa lalan, a go so manga oripn a manosiya a go binatang, a go so kapamangni, a go so kababaya'i ko Allāh (سُبُحَانُهُ وَتَعَالَى) a go so Sogo' iyan a go so kikalkn ko Allāh (سُبُحَانُهُ وَتَعَالَى), a go so kapanarig on, a go so kabonayaona ko pangni sii ko Allāh (سُبُحَانُهُ وَتَعَالَى), a go so kapanalamati ko manga limo' iyan a go so kaso'at ko gitas iyan a kokoman a go so kazalimbotawan on a go so kapangangarapan ko limo' iyan, a go so kikalkn ko siksa' iyan... a go so manga datar oto na palaya dn pd ko simba.

Aya mataan na piakanggolalan so lapiyat a simba (ibādah) sii ko kathaoripn, sabap ko kababaloy niyan a ropaan a pd ko manga ropaan o kapangongonotan ko Allãh □ sii sa btad a pd ko manga btad. Bontal a di niyan kharankom langon so itotoro′ o o simba ogaid na pphakaoma skaniyan a phagonot on a kna′ o ba pakaasal.

Ogaid na gowani a makalogaw so mitotoro' a maana o agama, a go so mitotoro' o simba sii ko manga ginawa o manga taw na mimbaloy siran a aya kapzabota iran on na so kasimbaa ko salakaw ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a so khiliyo niyan so manosiya ko Islam sa khabaloy niyan a jahil na skaniyan bo' so kibgan ko manga simba a kathaoripn ko salakaw ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى), a go anda i kapananggila'i o manosiya sanka'i a ropaan na miakawatan skaniyan ko kapanakoto a go mimbaloy a Muslim. (Sayed Qutb).

"Sa gianan na antaan a pamikiran a binasa, a go kasambi' oto sii ko mitototoro' o lapiyat a simba (ibādah) a so khisold skaniyan o Mslim sii ko Islam, odi' na khiliyo niyan on. Sa giankanan a mitotoro' a maana na skaniyan so kabaloya ko Allãh (وثَعَالَى) a tohan sa tarotop sii ko langowan a btad, a go so kasankaa ko kapangintohana ko salakaw ko Allãh (سُنْحَانَهُ وَتَعَالَى), sii ko langowan a btad, a gioto so inaloy o Rasūlullāh (صَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَم) a iphagosay niyan ko katharo' o Allãh (صَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَم) a: □Kinowa iran so manga ulama kiran a go so manga barasimba kiran a manga katohanan a salakaw ko Allāh...(صَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَم) sa miaadn so Nabī (صَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَم) a pmbatiyaan iyan anka'i a ayat ko kiapakasold o Adī bin Hātim, na pitharo' iyan a: Da' iran simbaa siran, na pitharo' o

Nab (صَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَم) a: Nkaino da', a hiaram iran sii kiran so halal, a go hialal iran kiran so haram, na inonotan iran siran, na gioto i kiasimbaa iran sii kiran.

Da ko pamikiran a Islam (tasawwur islāmī) i kaokhaog a manosiya a di ron pnggolalan so maana o simba odi' na di ron phlobaan so kamataani sanka'i a ropaan. So sosonan a Islam langon na aya apta' iyan na so kamataani ko maana o simba sa poonan a go sa kaposan. Na so kaokhaog o manosiya na di khabaloy a mazisipat iyan so sifat a simba, a khamataanan iyan anka'i a apta' – a so pthamanan o Qur'ān a skaniya i apta' o kaaadn o manosiya – inonta sii ko masa a matarotop ankoto a kaokhaog a makaaayon ko sosonan o Allāh (سُنُحَانَهُ وَتَعَالَى), sa khatarotop misabap roo so kathankda sa so katotohani na rk o Allāh (سُنُحَانَهُ وَتَعَالَى) a tolabos, sa pakanggolalann on sa ron bo' so maana o kapthaoripn on, na odi' gioto i btad iyan, na khaadn a kaliyo ron ko maana o simba, ka kagiya kaliyo ko maana o kathaoripn, a aya maana oto na kaliyo ko apta' o kaaadn o manosiya sa datar o kiabaya'i ron o Allāh (سُنُحَانَهُ وَتَعَالَى), sa aya onga oto na kaliyo sii ko agama o Allāh (شُنْحَانَهُ وَتَعَالَى) (Sayed Qutb).

Na so kamamasaan na opama ka so kamataani ko simba na skaniyan so matag katonay sa manga galbk a tanda' o agama a kasimba, na di makhipantag o sagorompong a manga Rasūl a go so manga galbk iran, a go di makhipantag o langowan anka'i a manga panagontaman a margn a so inibgay skaniyan o manga Rasūl, a go di masmpang anka'i a langowan a siksa' a go manga sasakit a so kiarompakan skaniyan o manga pphamanolon a go so miamaratiaya ko kialagaday o manga masa.

Na aya miakhipantag anka'i a arga' a mala' na skaniyan so kiliyon ko manosiya ko katimbl iyan phoon ko kapzimbaa iran ko manga oripn, sa mikasoy siran ko kasimbaa iran ko Allah (سُبُحَانَهُ وتَعَالَى) sii ko langowan a btad, a go makaokit siran ko sosonan o Allah (سُبُحَانَهُ وتَعَالَى) sii ko kaoyagoyag iran ko doniya a go sii ko akhirat sa mlagid.

Mataan a so simba sa datar o kiapayaga on o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) ko kitab iyan a initoron na makararankom sa manga btad a tlo:

- 1. So paratiaya a mabagr sa mataan a so Allãh (سُبُحَانَهُ وَتُعَالَى) na isaisa sii ko lawas iyan a go sii ko manga ingaran iyan a go sii ko manga sifat iyan a go sii ko manga galbk iyan.
- 2. So kasangor ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa skaniyan bo' sii ko manga tanda' a kasimba a so inipaliogat iyan ko manga oripn iyan, a go so kasangor on sii ko langolangowan o kaokhaog sii ko darm a go so manga kaokhaog sii ko manga anggawta', a go so langowan a kaokhaog sii ko kaoyagoyag, na go so kalowasa ko langowan a kagdam a salakaw, a go sii ko langowan a maana a salakaw ko maaa o kathaoripn sii ko Allāh وسُبُحانَهُ وَتَعَالَى).
- 3. So kinggolalann ko nganin a initoron o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a pd sa kahalal a go kaharam a go so kapakapiya a go so kapakarata a go so kapakay a go so kasapar.

Na apiya antonaa a btad a pd sanka'i a tlo i miabinasa na skaniyan na phakabarnkas ko kamamataani ko tawhid, a go khisold oto ko kapanakoto a so khiliyo niyan so taw phoon ko Islam.

Gianka'i a simba – sii sanka'i a bontal – na skaniyan so khiliyo niyan so manosiya phoon ko kapanakoto sa khabaloy niyan siran a manga Muslim, sa gianan so kambonayon (ikhlās) sii ko taman iyan a maito' a so di tharimaan o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتُعَالَى) ko manga taw so lbi ron a maito', a go di phakatindg sabap ko salakaw ron so kamataani ko Islam sii ko sold o manga ginawa go di pn sii ko btad o kaoyagoyag.

So galbk o manosiya sii ko kaoyagan iyan na simba, sa nggolalan sa manga sarat:

So Islam na bathk sii ko kiakowaa niyan ko galbk o manosiya ko kaoyagan iyan, a go so doniya iyan, a go so gii niyan kanggalbk sa pantag ko ginawa niyan, a go so pamiliya niyan, a pd ko manga pinto o simba, a go iphakarani sii ko Allãh (سُنْحَانَهُ وَتَعَالَى), sa sabnar a piayag o Nabī (صَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَم) anka'i a kamataanan ko manga sahābah niyan gowani a makasoln kiran.

Phoon ko Ka'b bin Ajrah a: Somiagad a mama ko Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم), na miailay o manga sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم) so kabagr iyan a go so kakasag iyan, na pitharo' iran a: Hay Rasūlullāh, opama ka gianan na sii ko lalan ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) Na pitharo iyan a: Amay ka lominiyo sa pantag sa pnggagamokay sa pantag ko wata iyan a maroni na skaniyan na sii ko lalan ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى), na amay ka lominiyo sa pnggagamokay sa pantag sa dowa a loks iyan a miamangitolod so omor iran na skaniyan na sii ko lalan ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى), na amay ka lominiyo sa pnggagamokay sa rk o ginawa niyan sa pantag sa kapindiayara iyan na skaniyan na sii sa lalan ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى), na amay ka lominiyo sa pnggagamokay sa kapakiilaylayin a go kazalibantog na skaniyan na sii ko lalan o Shaytan (piakambowat o at Tabarānī).

So Qur'ān na pmbgan iyan so kapanizakay sii ko pikhilidan o lopa' sa pantag sa kaploba sa pagpr sa ngaran a mapiya a matanos a khibgay niyan so maana a kasoso'at o Allāh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) sa pmbthowan iyan oto sa "kaplolobaa ko pd ko kalbihan o Allāh", pitharo' o Allāh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a: Igira miatonay so sambayang na pharaparak kano ko lopa' na ploloba kano ko pd ko kalbihan o Allāh...) (al Jumuah 10). Go giipakazompatn o Qur'ān so manga taw a giimlayalayag sa pantag sa kazokat a go so manga mujāhidīn sa lalan ko Allāh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) sa lapiyat a satiman, pitharo' o Allāh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a: (...go adn a manga salakaw a gii siran mlayalayag ko lopa a pphloloba siran sa pd ko kalbihan o Allāh, go manga salakaw a gii siran makithidawa' sa lalan ko Allāh) (al Muzzammil 20).

Sa datar anan sii ko kalamalama o Islam a khagaga o oman i taw a a adn a galbk iyan a kabaloya niyan ko galbk iyan a kapangaoyagan a simba, ogaid na nggolalan sa manga sarat:

- 1. Mabaloy so galbk iyan a mapapakay sii ko Islam, na so pman so galbk a pzankaan o agama na di khabaloy a simba, ko apiya antoaa a btad, pitharo' o Nabī (صَلَّم عَلَيْهِ) a: (... Mataan a so Allãh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na Soti a da' a tharimaan iyan a rowar sa soti...).
- 2. So kisarta' on o niyat a mapiya, sa phniyatn o Muslim so kapindiyaraa niyan sa ginawa niyan, a go so kaampli niyan ko pagprn iyan a go so kabgi niyan sa gona ko pagtaw niyan, a go so katharagombalaya ko lopa', sa datar o kinisogo'on on o Allãh وَتَعَالَى).
- 3. So katonaya niyan ko galbk sa kaiimpidan a go kaphiapiya, pitharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ) a: Mataan a so Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) na inipaliogat iyan so kaphiapiya ko kalangowan a shayi'....).
- 4. So kasiapa niyan ko galbk iyan ko manga tamana' o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى), sa di mlalalim, a go di ndonsiyan, a go di mangakal, a go di manalimbot.
- 5. Di ron makasndod so galbk iyan a kapangaoyagan ko kapzimbaa niyan ko Allãh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), pitharo' o Allãh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: (Hay so miamaratiaya di kano khasndod o manga tamok iyo go di pn so manga wata iyo sa (ba kano iran marn) ko katadmi ko

Allāh (so kasimbaa on) na sa taw a nggolawlaa roo na siran oto so miangalalapis) (al Munāfiqūn 9).

So Kiapakasilay o sabaad ko Manga Sabot sii ko Maana o Simba:

Pd ko piligro a kiapakasilay a so minitaloga' on so manga sarapiyag a miaori a pd ko manga Muslim na so kiapakasilay ran sii ko kiphropaan ko sabot o maana o simba.. sii ko masa a kapakapndayagaa o manosiya ko pagltan o sabot a rankom a maolad a madalm a so miaadn so manga sarapiyag a paganay ko manga Muslim a pzabotn iran ko btad o simba, a go gianka'i a sabot a malobay a so pzabotn skaniyan o manga sarapiyag a Muslim a kapapantagan, na di niyan iphammsa o andamanaya i kiaolog anka'i a Ummah phoon ko pondiyong iyan sa mimbaloy a minikagm sii ko tona'i a so pphagintawan iyan imanto a masa, a go andamanaya i kiapakatpad iyan phoon ko pankatan a kapangonaan a go so kapagoolowani ko kamamanosiya'i langon sa mimbaloy a skaniyan anka'i a koyapr a go giipamagagawn o manga pagtaw sa phagimatayin iran skaniyan ko langowan a katampar sa datar o kaphagimataya o manga arimaw ko dakp iran a binatang.

Miaadn so sabot ko simba sii ko kagdam o pagtaw a miaona a so simba ko Allãh (وثَعَالَى) na skaniyan i apta' o kaoyagoyag o manosiya lagon, sa datar o kiasabota iran on ko katharo' o Allãh (سُبُحَانَهُ وتَعَالَى) a: (Go da ko adna so jinn a go so manosiya a rowar sa anako iran masimba) (ad Dariyyat 56). Sa mataan a giankai a ayat na makamomoayan ko kagdam iran sa maana a mala ago tanto a madalm ago romarankom ko langowan a kaoyagoyag o manosiya.. na aya miakambowat roo na da mapork so sabot ko simba sii ko kagdam iran sa ba sii bo' ko blangan o manga rinayagan o simba sa ba gioto bo', sa datar o kiapork iyan sii ko kagdam anka'i a pagtaw a miaori a kapapantagan a Muslim

Sabnar a miaadn so paganay a sarapiyag a pzabotn iran so kaoyagoyag langon a skaniyan na simba a mararankom iyan so sambayang ago so manga simba ago mararankom iyan so galbk langon, ago mararankom iyan so kotika a kaddkha sa datar oto, sa da' a shayi' ko kaoyagoyag o manosiya i ba makaliliyo ko goliling o simba.. mataan a skanyan na manga kotika' ko oriyan o kotika' sa manga sosonan a pimbarang a pd ko simba, langon dn simba apiya pn miakambidabida so manga sosonan iyan ago so manga blangan iyan.

Na sabap sankanan a sabot a madalm ko maana o simba na kiamataanan ankoto a pagtaw sii ko miaipos ko masa niyan so kiamataanan iyan a pd sa miangapapasad sii ko langowan a katampar. Sii ko masa a kapnggalbka o ummah ko thito a paratiaya niyan ago so simba niyan a linang, Ago miaadn so parangay sii ko kagdam iyan a sagintas a pd ko simba a mipapaliogat sii ko Muslim, na minitkaw a miaadn a manga galbk a lbi a mala a di mapkhasokasoy ko lagaday o thothol. Sa sii ko minos sa saopak sa isa ka qarn na miamts so panaban o Islam ipoon sa Hind (India) sa katampar sa Sbangan na tomiaros sa katampar sa kalodan a Atlantic sa Sdpan, a skaniyan na kagaan a piakammsa a da' a saginda niyan ko lagaday o thothol langon. Sa da maadn so sokatan sa ba skaniyan bo' so lopa' a piamanaban iran, ogaid na miaadn so sokatan a lbi a mala a skaniyan so manga poso a so miatoro sii ko sindaw o Allãh \square na somiold siran ko agama o Allãh \square sa zasagorompong.

Go da maadn ankoto o pagtaw i ba niyan magaga so kapakapa-gombasaya ko manga kota o kapanakoto, ago so kapagarata on sa datarai a kalbod iyan, ago datarai a kagaan iyan, ago da maadn i ba niyan magaga so kapayaga sii sankoto a ladiawan a maporo a so miapayag iyan sii ko doniya o kamamasaan, ko kiapakatindga niyan ko kaontol sii ko lopa ago so kalolompiyo o kapakindolona a go so kipthomann ko manga

kapasadan a go so kawaraw o ginawa, a go so kababatalo' a da' a saginda niyan sii ko kalamalama o kathidawa' a go sii ko goliling o kalilintad sa mlagid, go da maadn i ba niyan magaga so kaptharagombalaya ko kaokhaog iyan a kata'o a mala', go di pn so kaokhaog iyan a bandaran a mamomondiyong.. na da maadn i ba niyan oto khagaga langon go da pn sii ko maito' on, opama o da' ankanan a kagdam a madalm sii rkaniyan a mataan a skaniyan sii sankoto na ipthindg iyan so simba a so inadn skaniyan o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) sa pantag on, a go ipthindg iyan sa datar dn o kagdam iyan ko kipthindgn iyan ko sambayang.

Datar anan, a miaadn so simba sa pamikiran a go sabot a go galbk sii ko manga sarapiyag a Muslim a paganay, na antonaa so maana o simba sii ko pamikiran o manga Muslim Imanto a masa, a go antonaa i btad iran?

Mataan a skaniyan sii ko kadaklan ko manga Muslim imanto na di niyan khalampasan so matag manga sambayang oman gawii a go manga dowaa, a go so salakaw ron a pd ko manga ropaan o simba a katotokawan sii ko manga musim iyan a mattndo', sa di nyan khalampasan sii ko kadaklan kiran so blangan o masjid a go so poso', sa da dn a kisozophon iyan ko oriyan oto sa kaokhagog a pd ko manga kaokhaog o kaoyagoyag, a go sii ko apiya antonaa a maydan a pd ko manga maydan o kanggalbk.

Mataan a gianka'i a simba – sii sanka'i a bontal a papagtin a malobay – a so pzabotn skaniyan o manga Muslim a go gii ran nggalbkn, na opama o tindgn skaniyan o ummah a Islam na di niyan siran dn milidas ko nganin a kaaadnan kiran, a go di niyan siran dn miporo' phoon ko landng o kapakadapanas a go so kapakarondan a so kiabaloyan kiran ka kagiya gianka'i a simba a gii ran nggalbkn na kna' o ba skaniyan so simba a so inipaliogat skaniyan o Allãh (سُبُحَانُهُ وَتَعَالَى) a go inisorat iyan a pd iyan so bagr a go so kapakandato' a rk o manga taw a iphamayandg iran.

Pitharo' o Ustad Mohammad Qutb a: Mataan a skitano na amay ka tharo'on tano ko isa a pd ko manga taw a: Song ka sii ka tharagomalayin ta so Islam a go song ka sii ko simba ko Allãh (سُبُحَاتُهُ وَتَعَالَى), ka kagiya matatago' san so langowan a bnkas a tabal ko manga awid a akal o manosiya langon, na mataan a ptharo'on iyan a: Katii man so Islam a maaadn, a go katii so manga simba a makatitindg, na sii sankoto na aya madakl ko manga taw i kaoori na so manga Muslim, go aya madakl ko manga taw i ragawr ko kakhaoyagan a go kandato' na so manga Muslim, a go aya Ibi a marata' a manga taw i parangay na so manga Muslim! Na sabap san na phloba tano sa makabolong ko awid a akal tano sii ko salakaw ko Islam ka kagiya – skaniyan a Islam na maaadn a da makabolong – a da' a rarad iyan sii ko kaoyagoyag o manosiya a di niyan khagaga so kabolongi a go so kabnkasa ko manga awid a akal iran.

Paliogat a mabaloy tano a balsn tano so karibatan tano sii ko manga ginawa tano, a go sii ko manga taw, sa tharoon tano kiran − sa maawat ko bandingan ko kapakambowat ko kokoman sii sanka'i a pagtaw a pd ko manga taw − a: Mataan a so maaadn imanto sii ko kaoyagoyag o manga taw a pd ko simba − sanka'i a bontal iyan a lomalankap a papagtin − na kna' o ba skaniyan so agama a so initoron skaniyan o Allãh □ a Kadnan o manga kaadn, go kna' pn o ba skaniyan so simba a inisogo' iyan sa mataan a paliogat a kaompiya'i a go kapakaatoda ko sabot ko Islam, a go so sabot ko simba, oriyan iyan na so kapakatindg sa taragomabalay a bago sa makaphasod ko sindaw o manga sabot a ontol a rk o Islam ago so simba niyan

Oriyan anan na tharoon tano kiran a: Mataan a so minitana ko manga Muslim a pd ko kiaori ko bandaran, a go so kata'o, a go kazondaro, a go kandato', a go kapanamok, a go kakhaoyagan, a go kaphagingd, a go kapamimikiran, a go kapniniyawa... na da

maadn sa ba aya sabap iyan na kagiya manga Muslim siran, go kna' pn o ba aya manga sabap iyan na so iringa' a thothol, go kna' pn o ba pantag sa kakhaoyagan, na aya mataan a sabap iyan a pakaasal na skaniyan so kiabinasa o kapamimikiran o manga Muslim, a go so kiaantiyor o paparangayan iran, a go so kiaantona ko Islam sa miapokas ko langowan a katatagoan on (Mohammad Qutb).

Sa gawii a mabaloy so katharo' o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a: (*Go pagiasa'i niyo siran sa miagaga niyo a pd sa bagr ...*) a simba, na da' a phakaprs a isa bo' ko kaagawa niyan ko lopa' o manga Muslim, a go so kathabana ko manga tamok iran.

Sa gawii a mabaloy (so kapaganada ko katao a paliogat) a simba na da dn a khaadn roo a kakhaori a go kibagak ko kata'o, sa khaadn so pagtaw a Islam a skaniyan so pagtaw o kata'o a so miamaganad a Aurupa ko manga paganadan iyan.

Sa gawii a maadn so katharo' Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a: (... lalakaw kano ko manga pkhilidan o doniya ago kan kano ko pd ko rizki niyan...) a simba, na khaadn so manga kaphagingd a Islam a lbi a kawasa ko manga kaphagingd ko lopa'.

Sa gawii a maadn so katharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم) a: (langon kano pphagipat a go langon kano pagizaan ko pphagipatn iyo) a simba a go maadn so dato' a maggdam iyan a skaniyan na pphagipat, a go so Allãh (سُبُحَانَهُ وتَعَالَى) na pagizaan iyan ko pphagipatn iyan, na mtaan a da' a maadn a awid a akal o mrmr sii ko kaphagingd o manga Muslim.

Sa gawii a maadn so katharo' o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a: ... go ndolonaan iyo siran (a manga karoma a babay) sa nggolalan sa mapiya... a simba na da' a maadn a awid a akal o babay a Muslimah, ka kagiya langowan a kabnar a inisogo' skaniyan o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) ko babay a go so rk iyan na khatonay ron sa onot ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a go kasimbaa on.

Di dn pthagompiya so kaposan anka'i a pagtaw inonta o misabap ko nganin a inithagompiya o poonan iyan: Sa patot a mapakaontol so manga sabot sa paganay, oriyan iyan na pakatindgn a taragombalay a bago a makaphasod sankoto a manga sabot a onot ko Islam.

Sa datar anan a pphakarayag a so bandingan ko simba na bandingan a paratiaya, a go Islam.. bandingan a paratiaya a phakatindg on odi' na di phakatindg, go bandingan a Islam a khamataanan odi' na di khamatananan, oriyan oto na skaniyan na bandingan a sosonan o kaoyagoyag a kamamasaan a makatitindg sa bitikan (shariah) a go atoran a go manga kokoman a go sii sa manga btad a go manga katitimo' a so khamataanan on so bitikan (Shariah) a go so atoran a go ipnggolalan on so manga kokoman.

Go datar oto a so bandingan ko simba na kna' o ba bandingan ko manga tanda' a simba ogaid na bandingan a kathaoripn a go kapangongonotan sii ko Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى).

Na pantag sa kamataani o pagtaw a Islam imanto ko kapasadan o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) ko kapakandato' na mataan a paliogat on a kaimpita niyan ko kaoyagoyag iyan sa impitan a bago a makanggolalan ko sosonan o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى), ka an mabaloy skaniyan a palaya dn simba ipoon ko kotika' a kapaliogati ron na taman ko kotika a kapandos o napas iyan ko kapatay, sa di ron dn pagawa apiya saprk mata ko masa a kapakatatanod iyan, a go di niyan dn ithitik sa ginawa niyan a manosiya sa saprk sa ba niyan phamikira a magawa ko Islam, ago da pn a soson a pd ko manga soson a galbk a pnggalbkn iyan oba niyan pokasa a ginawa niyan ko goliling o simba, sa onot a go pananto ko katharo' o Allãh (سُبُحَانَهُ وَتَعَالَى) a: (Tharoa anka a so sambayang akn ago

so korban akn go so kaoyagoyag akn ago so kapatay akn na rk o Allah a Kadnan o manga kaadn) (al An'am 162).

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.